

Miklós, a sarmőr elaludt

A 2002-es önkormányzati választások után kiderült, hogy **Bende Miklós** „a legidősebb magyarörmény” - az Országos Önkormányzat megválasztásakor korelnökként nyitotta meg az elektorok gyűlését.

Nem korelnökként, hanem nagy tudósú, tapasztalt és jó humorú öreg sarmőrként írta meg és állította össze műsorát, amelyet a Fővárosi Örmény Klub összejövetelére szánt. Amikor nekünk, képviselőtársainak felolvasta a tervezett anyagot, még csupán a szöveg volt meg. Ő színházi szokás szerint jelezte közben, hogy hol, milyen zene, vagy tánc következik. Amikor azt az instrukciót olvasta: „tánc” - akkor a karszékben ülve, akaratlanul, kecsesen mozdult a lába. A társasági táncot tudó, átérző, azzal együttélő ember volt, mulattunk is rajta, hogy ezt a szót, „tánc”, kimondani is képtelen anélkül, hogy ne mozdulna táncra.

Elsőként ennek lett vége: a combnyaktörés, amit hegyoldalról lefelé jövet szerzett, majd az utána következő, nem túl sikeres műtét leállította a táncot is, az élénk életmódot is. A műsor bemutatására másfél éves késéssel került sor, 2004 januárjában, járókerettel. Végül Miklós nekilátott, hogy leírja számos élményét. A számítógéppel rossz viszonyban volt, szövegeit kislemezre kellett átírom, s így hazahoznom. Néhol stilizáltam, legfőképpen pedig biztosítottam a technikai kivítelt, hogy végül (még csak elektronikusan) könyv álljon össze. Az a könyv, amely végül a Budavári Örmény Kisebbségi Önkormányzat és a Püski Könyvkiadó közös kiadásában 2006 őszén megjelent.

Miklósnak múlt nyáron “sikerült” ráesnie a gyógyuló sérülésre: ismét kórház, műtét, mozgáskép-telenség.

A látszólag könnyed hangvétellű könyvről néhány szót, Bende Miklós elbeszéléskötete ugyanis különös olvasmány. Írásaiból korlenyomat árad. A könyvhöz az ő kérésére írtam utószót, ebből idézek:

“Aki úgy vélné, hogy a kötetben szereplő írások felelőtlenül siklanak át a tragédiák és pusztulások évszázada felett, az erősen téved. A szerző 1921-ben látta meg a napvilágot, vagyis az I. Világháborút kivéve sikerült megélnie mindazt, ami a magyarsággal a 20. században történt. /../ Mintha csak nagyapja erdélyi örménymagyar mivolta pattanna elő a fiatal lovastüzér (pontosabban: “fogatolt tüzér”) tiszt alakjában.

A hegyvidéki, meneküléshez szokott ember találékonysága, változatos ötletvilága az övé. A kisember tenni akaró világában él: élni és megélni akar abból, amije van. És neki, akinek indulásakor se vagyona, se rokona, se ismerőse... mije van? Ötlete, szervezőkészsége, (később színpadi tudása), kapcsolatteremtő és megfigyelő képessége. Érdeklődése és tájékozottsága pedig végig kitart a foglalkozása, hivatása révén számára lényeges területeken: színház, irodalom. Élni akar, úgy, ahogyan az életet ő értelmezi: érzelemmel, tájékozottan, de céllal!”

Utolsó hónapjait szobába, végül ágyba zártan töltötte. A „legöregebb magyarörmény”, aki egész életét lovaglással és táncal töltötte. „Banántánc” című könyvében látszólagos vidámsággal elmondta élete fontos élményeit, tapasztalatait. S miután a 20. század gyermeke, volt mit elmondania. Súlyt, keserűséget, társadalmi fejrelállásokat az 1930-as évektől a 80-as évekig. Miután pedig elmondta, be is fejezte. 2007. január 21. délutánja óta aprólékosan kidolgozott előadásokat rendez a végtelen égi színházban. S azt nem szüntetik meg a feje fölül, mint életében annyiszor, ahogy könyvében is írja.

Örök és boldog rendezéseket, jó előadásokat, Miklós!

dcS

Fővárosi Örmény Klub

2007. február 15. du. 17 óra Magyarok Háza, Budapest, Semmelweis u. 1-3. Bartók terem

Program:

Kovács Bálint: Az erdélyi örmények kulturális kapcsolatai a 17-18. században.
Vetített képes előadás

A klubdélután a Bp. Főv. II. kerületi Örmény Kisebbségi Önkormányzat rendezi.